

Cehennem'in elemi

MN rumuzlu okuyucumuz: “Mesnevî-i Nuriye’de geçen şu cümleyi açıklar mısınız: “Musibet taammüm ettiğinde elem hafif olur. ‘Ben de emsalim gibiyim’ diye yine yük altından kaçır. Fakat musibet âmm olduğunda, elemi muzaaf olur, kat kat ziyade olur.”

MUSİBETİN TAAMMÜM ETMESİ

Musibetin taammüm etmesi, musibetin herkese bir gelmesi, herkesi bir taciz etmesi, herkese bir sıkıntı vermesi, yani genelleşmesi demektir. Böyle genele gelen musibette, “Ben de emsalim gibiyim” diyen ve yük altından kaçmak isteyen adam sadece kendisini kandırmaktadır. Birinci cümle yük altından kaçmak isteyen adamın vehmini ve yanılığını anlatmakta, ikinci cümle ise bu yanılığa karşı hakikatin soğuk yüzünü göstermektedir.

Yani musibetin yalnızca kendisiyle sınırlı kalmayıp genele geldiğini görmeye teselli bulduğunu zanneden adam, genele gelen musibetteki katmerleşen acıyı başlangıçta nazara almamakta ve yanılmaktadır.

Gerçekte ise umuma gelen musibetler, kişisel musibetlerden daha acı olmakta, acısı ve elemi katmerlenmiş bulunmaktadır. İkinci cümle bu hakikati ifade ediyor.

Demek birinci cümlede ehl-i gafletin yanılığı nazara veriliyor, ikinci cümlede ise bu yanılığa karşılık hakikatin gerçek ve soğuk yüzü gösteriliyor.

EN DEHŞETLİ MUSİBET

Musibetin umuma gelmesinin acıyı katmerleştirdiğini açıklarken, “çünkü” diyor Üstad Bedüzzaman, “kendisi gibi akrabası, ahababı da o musibete dahildir. Çünkü insanın ruhu, ebna-i cinsiyle alâkadardır; ne kadar umumî olursa, o kadar da elemi fazla olur.”¹

Musibet yalnız kendisi ile sınırlı kalsaydı, acısı da kendisiyle sınırlı olacaktı. Fakat sevdiklerini de alacak şekilde herkese gelen musibet, sevdiği her kişi ile birlikte bir kat daha artmış olarak acı ve elem vermektedir.

Musibetin en büyüğü ve en dehşetlisi şüphesiz “sırf yokluk” musibetidir. Üstad Bedüzzaman Hazretleri Cehennem inancının inkârcı için bile aslında rahmet getirdiğini, çünkü neticede Cehennem de olsa bunun bir “varlık” olduğunu ve nihayet “yokluktan kurtuluş” hükmünde bulunduğunu, bunun ise inançsıza bile bir nevî merhamet demek olduğunu kaydeder. Bedüzzaman’a göre, Cehennem fikri imandan gelen lezzetleri korkusuyla kaçırmıyor. Çünkü Allah’ın rahmeti hadsizdir, sonsuzdur, her şeyi ve Cehennemi bile kuşatmıştır. Rahmet, korkan adama demektir ki: “Bana gel! Tövbe kapısıyla gir!”

TÖVBE KAPISI AÇIKTIR

Tövbe kapısından Allah’ın rahmetine giren ve sığınan bir günahkârın, Cehennemin varlığından korkmayacağını, bilakis Cennetin lezzetlerini tam hissedeceğini kaydeden Bedüzzaman, hakkına ve hukukuna tecavüz edilen hadsiz mahlûkatın intikamlarının da ancak Cehennemle alınacağını, böylece Cehennemin varlığının sayısız derecede hakkı gasp edilmiş mazluma lezzet ve keyif vereceğini bildirir.

Bedüzzaman Said Nursî’nin ifadesiyle; eğer sen dalâlette boğulup çıkamıyorsan, yine Cehennemin varlığı bin derece--senin vehminin düşündüğü ve korktuğu—“sırf yokluktan” daha hayırlıdır. Hattâ, Cehennemin varlığı bu nedenle kâfirlere, inkârcılara, inançsızlara ve her şeyin yok olacağını düşünüp korkudan ve dehşetten gözleri kararanlara da bir nevi merhamettir. Çünkü kim olursa olsun; insan, hattâ yavrulu hayvan dahi, akrabasının, yakınlarının, sevdiklerinin, çocuklarının, dostlarının ve arkadaşlarının lezzetleriyle lezzetlenir, saadetleriyle mesut olur. İztıraba ve musibete düşen insan, çok sevdiği yakınlarının bari kurtulmasını ne kadar arzu eder! Eğer yakınlarının da aynı musîbetin pençesinde kıvrandığını öğrense, yıkımı ve acısı yakınları sayısınca katlanacaktır. Fakat onların kurtulduğunu öğrendiğinde acısı hafifleyecektir.

İNKÂRCIYI DEHŞETE DÜŞÜREN KENDİ VEHİMLERİDİR

Şu hâlde bir inkârcı, inançsızlığı ve batıl düşünceleri nedeniyle ya ebedî yokluğa düşecek,--zaten ona dehşet veren korku da budur!—; ya da Cehenneme girecektir! Başka ihtimal yoktur! Dipsiz bir karanlık olduğundan kayıtsız şartsız şer olan yokluk ise, bu inkârcının nazarında, mutluluklarından lezzet aldığı bütün sevdiklerini, bütün akrabalarını ve yakınlarını da yokluğa mahkûm edecektir. Ki bu, binler derece Cehennemden ziyade onun ruhunu, kalbini ve insanlık özünü yakıp, yandıracaktır.

Çünkü Cehennem olmazsa Cennet de olmaz! Her şey onun inkârı nazarında kayıtsız şartsız yokluğa düşer. Oysa, eğer bu inkârcı--kendisinin inanmadığı, fakat bir İlâhî

merhamet gereği hazır bulundurulan—Cehenneme girse, yani “varlık” çerçevesinde kalsa, sevdiklerinin, yakınlarının, dostlarının ve akrabalarının ya Cennette olduklarını öğrenecek ve bundan sonsuz mutluluk duyacak, ya da varlık dairelerinin birinde bir cihette merhamete mazhar olduklarını haber alacak ve yine mutlu olacaktır. Her iki ihtimal de onun için, sevdiklerinin yok olup gitmesi açısından çok daha memnuniyet verici olacaktır, yani merhametli olacaktır.

Demek hiç çare yok, herkes, Cehennemin var olmasına taraftar olmalıdır. Çünkü Cehennem aleyhinde bulunmak yokluğa taraftar olmak demektir. Bu da kendisiyle birlikte hadsiz dostlarının ve sevdiklerinin de yok olmasına taraftarlık demektir.

Zaten de Cehennem, “sırf yokluk” demek değildir. Cehennem, mutlak hayır olan varlık dairesinin Hâkim-i Zülcelâlinin hakîmane ve âdilâne bir hapisane vazifesini gören dehşetli ve celâlli bir mevcut ülkesidir.²

Dipnotlar:

1- Mesnevî-i Nuriye, s. 125, 126

2- Asa-yı Mûsa, s. 43